

Orn

TEKST RESI LANKESTER
BEELD MARIE CÉCILE THUIS

**Intellectuele
uitdaging, afwisseling,
diepgang: redenen
genoeg om jurist te
worden. Wie ze pas op
latere leeftijd ontdekt,
gooit gewoon het roer
om. 'Als advocaat kan
ik mezelf zijn.'**

‘Sinds ik als advocaat werk, is er rust’

Rob van Dongen (41), partner bij Bousie advocaten in Amsterdam, toerde de wereld over als muzikant maar miste de intellectuele uitdaging.

“MUZIEK beheerste lange tijd mijn leven. Als scholier speelde ik in de schoolband en op mijn achttiende toerde ik met Roberto Jacketti & the Scooters (in de jaren 80 de populaire band van zanger Erik van der Hoff, red.). Na de middelbare school ging ik als toetsenist bij Lois Lane aan de slag, toen nog een onbekend bandje. Maar al vrij snel ging het knagen: moest ik niet wat méér doen met mijn hersens dan alleen liedjes schrijven en toonladders oefenen? Ik stopte met Lois Lane en begon aan een studie. Rechten past wel bij me, met al m'n waarom-vragen. Maar toen ik nét m'n propedeuse had gehaald, begon Lois Lane flink succes te krijgen. Of ik alsjeblijft terugkwam en met hen op tournee wilde. Een tour van twee maanden. Met Prince. Met optredens in Senegal, Japan, LA. Natuurlijk zei ik geen nee. De rechtenstudie ging de kast in en muziek stond weer op nummer één. Maar ik bleef onrustig. Regelmatig riep ik: 'Ooit maak ik de studie af!' Ik fantaseerde dat ik dat zou doen als ik eenmaal was 'gearriveerd' als muzikant. Maar zou ik ooit 'arriveren'? Was ik wel goed genoeg als artiest? Conservatorium heb ik nooit gedaan. Toen het in 1995 met Lois Lane minder goed ging, ben ik definitief uit de band gestapt. De volgende stap was moeilijker: de muziek helemáál vaarwel zeggen. Toch heb ik in datzelfde jaar, vlak voor een vakantie naar Frankrijk, de knoop doorgehakt. Ik moest ermee ophouden. Gaan doen waar ik telkens mee in mijn achterhoofd liep: rechten studeren. Na die beslissing volgde immense opluchting. Het voelde letterlijk alsof ik weer kon ademen. Ik heb me na mijn vakantie meteen ingeschreven. De zomermaanden kon ik nauwelijks doorkomen, zo graag wilde ik beginnen. Tijdens de studie genoot ik; van de intellectuele uitdaging, de verdieping. Pas toen ontdekte ik hoezeer ik dat gemist had. En het enthousiasme bleef, ook tijdens mijn stage bij Van der Kroft advocaten. Een sommatiebrief of een dagvaarding schrijven: ik ging er helemaal voor. Ik merkte dat ik mijn muzikale creativiteit in zekere mate ook kwijt kon in het schrijven van adviezen, opinies en conclusies. Als advocaat maak je met behulp van de feiten en het recht een verhaal, als muzikant doe je dat met de feiten en wetten van de muziek: de toonladders. Sinds ik als advocaat werk, is er rust. Hier hoor ik, zo moet het zijn.”

‘Op pleiten verheug ik me het meest’

Jacqueline Brommelcamp (53), advocaat-stagiaire bij Brackmann Aanbestedingsspecialist in Rotterdam, miste diepgang in haar werk als manager. Ze begon aan rechten en studeerde cum laude af.

“HET WAS IN DE zomer van 2001 dat ik de knoop definitief doorhakte: ik ga rechten studeren. Op dat moment had ik een succesvolle carrière achter de rug, mijn laatste functie was die van manager bedrijfsvoering van het Sint Franciscus Gasthuis in Rotterdam. In feite de laatste stap voor een directiefunctie. Toen kwam het besef: straks ben ik directeur, en dan? Zijn er dan zoveel méér prikkels en uitdagingen in mijn werk dan nu? Waar ik de uitdaging en de verdieping die ik zocht dán zou moeten vinden, wist ik niet meteen. Wat ik leuk vond, wist ik wel. Als manager had ik vaak contact gehad met de vaste advocaat van ons ziekenhuis en ik vond het altijd erg interessant om met haar mee te denken. Hoe los je het op als een werknemer alcoholist blijkt te zijn? Wat kun je doen als een verpleegkundige vanwege zijn geloof geen bloedtransfusies wil toedienen? Ook kwamen er af en toe goede herinneringen naar boven aan mijn studententijd in Utrecht, wanneer huisgenoten die rechten deden, vertelden over allerlei boeiende arresten. Maar met mijn MMS-achtergrond ging ik ervan uit dat die studie niet haalbaar zou zijn. Toch heb ik, mede met dank aan mijn man, mijn baan als manager opgezegd. Om in alle rust te kunnen bepalen wat ik écht wilde. In de zomer van 2001 heb ik urenlang in de tuin, in de bloedhitte, allerlei boeken over recht gelezen. *Recht op verhaal* van Jeanne Gaakkeer inspireerde me enorm, net als *De Encyclopedie van de rechtswetenschap* van professor Franken. De colloquiumcommissie in Leiden was gelukkig voldoende overtuigd van mijn kunnen om me zonder vooropleiding toe te laten. De studie was alles wat ik ervan verwacht had. Al na drie maanden keek ik anders tegen de wereld aan. Als ik de krant las, kon ik bepaalde vraagstukken in een juridisch kader plaatsen. Ik genoot van de analytische manier van denken, van het interpreteren en het spelen met taal. Ik studeerde cum laude af. Een baan vinden als advocaat kostte even tijd. Veel grote kantoren vonden me te oud. Bij Brackmann kreeg ik de kans wel: in februari ben ik beëdigd als advocaat aanbestedingsrecht. Pleiten en processtukken schrijven, daar verheug ik me het meest op. Eindelijk de diepte in. Misschien had ik deze keuze al tien jaar geleden moeten maken.”

“OIT BEGON IK als arts omdat ik iets wilde doen voor de wereld. Maar wat meteen opviel tijdens de studie: veel studenten kwamen mij wat wereldvreemd over. Kranten werden bijna niet gelezen. Ze gingen liever naar een tentoonstelling over geneeskunde in de middeleeuwen dan naar de film. Na vier jaar studeren bleek er een wachttijd te zijn voor de co-schappen. Vele medestudenten begonnen vast aan hun onderzoek, ik begon met rechten. Voor mij een van de manieren om toch wat meer te leren over de maatschappij. Toen mijn co-schappen eenmaal begonnen, ontdekte ik hoezeer de gemiddelde ziekenhuisserie lijkt op de echte ziekenhuiswereld. De hiërarchie is enorm, de onderlinge concurrentie hevig en de aandacht voor patiënten minimaal. Mijn twijfels groeiden, zeker toen een chirurg die me over mijn rechtboeken gebogen zag, verzuchtte: ‘Wat lijkt dát me leuk.’ Als co-assistent kreeg ik regelmatig het verwijt dat ik te lang met patiënten praatte. Achteraf kon dan blijken dat ik zo zinvolle feiten te weten was gekomen, bijvoorbeeld dat iemand behandeling weigerde omdat hij Jehova’s getuige was. Dan kreeg ik een schouderklopje. Maar in principe was het not done. Hoe langer hoe meer realiseerde ik me dat ik als arts niet zou kunnen werken zoals ik wilde: met veel tijd en aandacht voor de patiënt. De definitieve omslag kwam toen er op de intensive care, waar ik als co-assistent werkte, een man werd binnengebracht met een gebroken been. De dienstdoend chirurg beval de zusters hem op te nemen, terwijl de man dat niet wilde. Omdat hij niet verzekerd was, bleek later. Maar de chirurg nam niet de tijd om te luisteren, hij zag slechts een kapot been dat gemaakt moest. Met de verpleging regelde ik de financiën, zodat de patiënt uiteindelijk wél kon instemmen met een operatie. De chirurg vond het een schande en wenste mij alles toe behalve een succesvolle carrière als arts. Kort daarna ben ik gestopt. Ik werkte als assistent-bedrijfsarts en keuringsarts, tot ik mijn rechtenstudie had voltooid. Inmiddels werk ik, op mijn manier, als arbeidsrechtadvocaat. Ik praat met een cliënt zo lang als nodig is. Eindelijk ben ik de dienstverlener die ik altijd wilde zijn. Ik ben nu meer mezelf dan ik als arts ooit had kunnen zijn.”

‘Ik ben nu meer mezelf’

Wouter Hes (42) brak zijn artsen carrière af. De partner arbeidsrecht in Amsterdam is nu de dienstverlener die hij altijd wilde zijn.

‘Met plezier mijn bed uit’

“DE JURIDISCHE KANTEN van de samenleving hebben me altijd gefascineerd. Door voor een andere juridische vorm te kiezen, bijvoorbeeld voor een N.V. in plaats van een coöperatie, ontstaat een wereld van verschil. Tijdens mijn studie bedrijfskunde in Groningen ontdekte ik dat. De keuze voor bedrijfskunde, destijds, was vooral pragmatisch: bedrijfsvoering kom je tenslotte overal tegen. Tijdens de opleiding bleek ik de juridische aspecten zo interessant te vinden, dat ik er rechten naast ging doen, om er wellicht ooit nog iets aan te hebben. Ik haalde mijn propedeuse rechten, maar studeerde uiteindelijk af als bedrijfskundige. Ik kwam terecht bij wat inmiddels Accenture heet. Zestien jaar lang werkte ik daar als organisatie-adviseur, tot ik me, begin veertig en inmiddels partner, realiseerde dat ik niet langer met plezier naar mijn werk ging. Niet alleen was het bedrijf enorm veranderd, ik was ook toe aan iets anders. Nog zestien jaar hetzelfde soort werk doen, die gedachte stond me erg tegen. Ik besloot mijn oude liefde op te pakken: rechten. Altijd had ergens in mijn achterhoofd gehangen: hoe zou het zijn geweest als ik advocaat was geworden? En zo zat ik, na bijna twintig jaar, weer in de collegebanken. Het was fantastisch. Ik vond het heerlijk om zo veel met taal bezig te zijn, dat heeft me altijd goed gelegen. Om complexe zaken uit te zoeken, feitjes boven te tafel krijgen. Hoogleraren als Hans Nieuwenhuis en Rudolf de Vries van de Universiteit Leiden inspireerden me enorm. Vóór het afstuderen was ik wel even onzeker of ik een passende baan zou vinden, ik heb natuurlijk een wat raar profiel. Maar inmiddels werk ik alweer drie jaar bij Hertoghs Advocaten-Belastingkundigen, toonaangevend op fiscaal straf- en procesrechtgebied. Heerlijk, om van een lastige casus met veel creativiteit, transparantie en kennis iets moois te maken. Het is leuk dat in dit vak de resultaten zo snel zichtbaar zijn, heel anders dan bij m'n werk bij Accenture. Maar het belangrijkste is: ik kom weer met plezier m'n bed uit op een werkdag.” ■

Pieter de With (48), advocaat-stagiaire bij Hertoghs Advocaten-Belastingkundigen in Breda, ging na zestien jaar als organisatie-adviseur terug naar zijn oude liefde: rechten.